

Az intézmény 2004. évi gazdálkodásának szöveges értékelése a megadott szempontok szerint:

1. Feladatkör, tevékenység

1.1. Az intézmény neve: Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (továbbiakban: OPKM)

Törzskönyvi azonosító száma: 309149

OPKM honlapja: www.opkm.hu

1.2. Az ellátott tevékenységi kör:

Az intézmény állami feladatként ellátandó alapfeladatait a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény (a továbbiakban kulturális törvény) országos szakkönyvtárakra, országos gyűjtőkörű szakmúzeumokra, valamint a nyilvános könyvtári ellátásra vonatkozó rendelkezései határozzák meg.

- könyvtári funkciójából eredő alapfeladata a teljes körű magyar nyelvű és válogatott idegen nyelvű pedagógiai szakirodalom gyűjtése, megőrzése és védelme; feldolgozása és rendelkezése bocsátása, korszerű szakirodalmi szolgáltatások üzemeltetése. Ellátja az iskolai és a pedagógiai szakkönyvtárakkal kapcsolatos könyvtári jogszabályokban előírt szakmai feladatait. Ellátja az Oktatási Minisztérium könyvtárfejlesztési stratégiájának kialakítása és végrehajtása során a ráháruló szakmai feladatokat.
- múzeumi funkciójából eredő alapfeladata a magyarországi közoktatás történetével kapcsolatos kulturális javak, muzeális emlékek felkutatása, gyűjtése; őrzése, szakszerű nyilvántartása, állagmegóvása és védelme; tudományos feldolgozása, dokumentálása és publikálása, oktatási és közművelődési célú hasznosítása. Ellátja a muzeális értékű oktatástörténeti emlékekkel kapcsolatos, a múzeumi és közoktatási jogszabályokban előírt szakmai feladatokat.
- az intézmény kiegészítő tevékenységének keretében előállítja és közreadja a kurrens és retrospektív pedagógiai nemzeti szakbibliográfiát és más szakirodalmi adatbázisokat, szolgáltatja a legjelentősebb külföldi pedagógiai és határterületi adatbázisokat, elérést biztosít a teljes könyvtári rendszer dokumentumaihoz és szolgáltatásaihoz, együttműködik a hazai és külföldi pedagógiai szakkönyvtárakkal és muzeális intézményekkel, részt vesz az iskolai és felsőoktatási könyvtárak szakmai követelményeinek és normáinak kidolgozásában.

A fenti feladatokat az intézmény 2004. évben rendben teljesítette.

Az év folyamán az intézményben a szakmai feladatellátás, szerkezeti változás *nem* következett be.

1.3. Az OPKM 2004. évben alapfeladatait, illetve a munkatervében részletezett intézményi feladatokat rendben megvalósította.

1.4. Az intézmény részben az SzMSz-t is érintő szervezeti és feladatstruktúra korszerűsítése érdekében, részben a fenntartói támogatás csökkenése miatt, működési kiadásait csökkentő racionalizálási intézkedési tervet állított össze, melyet az év első felében végre is hajtott. Ennek főbb elemei a következők voltak:

- Intézményi hatáskörű létszámcsökkentés;
- Az érdekképviseléssel is egyeztetve a tárgyévi bérfejlesztés elhagyása;
- Dologi kiadások csökkentése.

2. Az előirányzatok alakulása

2.1. A főbb kiadási tételek előirányzatának és teljesítésének alakulása:

	Eredeti előirányzat eFt	Módosítás eFt	Módosított előirányzat eFt	Teljesítés eFt
Személyi juttatás	185.900	1.062	186.962	176.752
Munkaadókat terhelő járulékok	63.400	399	63.799	58.567
Dologi kiadások	88.400	42.213	130.613	120.250
Felújítás	-	16.457	16.457	16.456
Beruházás	-	14.786	14.786	14.558
Függő, átfutó, kiegyenlítő				-102
Összes kiadás:	337.700	74.917	412.617	386.481

Függő, átfutó, kiegyenlítő kiadások évközben rendeződtek, a (-)102 eFt a 2003. évi megtérülésből adódott. Mérleg szerinti állományuk nem volt.

2.1.1. Előirányzatok évközi változásai, a tényleges teljesítéseket befolyásoló főbb tényezők

Előirányzat módosítások	eFt
IHM pályázatok (digitalizálás, Internet bővítés számítástechnikai fejlesztéssel)	7.842
ODR támogatás, ÁFA kompenzáció	7.600
OM pályázatok (Iskolatörténeti támogatás, Könyv és Nevelés megjelentetése, teljesítménymutatók)	1.480
Intézmény működtetési támogatás	41.000
Felújítási támogatás	10.500
Előirányzat maradvány	2.045
Többletbevétel áfából	4.450
Összesen	74.917

Jogcím szerinti megoszlásuk	eFt
Személyi juttatások	1.062
Munkaadókat terhelő juttatások	399
Dologi kiadások	42.213
Beruházási kiadások	14.786
Felújítás	16.457
Összesen	74.917

Az előirányzat módosítások nagyrészt a támogatásokhoz kapcsolódtak, ezen túl pedig a pályázatok felhalmozási előirányzat hiánya miatt. A többletbevétel az áfabevételből képződött.

- Az év folyamán szervezeti változásként kell megemlíteni a közalkalmazotti portaszolgálat kiszervezéséből adódó létszámcsökkenést, illetve a fenntartói támogatás csökkenése által kikényszerített intézményi hatáskörű létszámcsökkenést. Ez utóbbi végrehajtása kapcsán törekedtünk egy korszerűbb intézményi struktúra kialakítására, melynek SzMSz-t is érintő végrehajtása megtörtént. A létszámcsökkenésekből, illetve a szociális juttatások (pl. étkezési utalványok) megvonásából képződő megtakarítás elégséges volt a

támogatáscsökkentésből adódóan a személyi juttatások előirányzatán belül keletkezett hiány fedezetére.

- A meghatározott feladatokra a tárcától, illetve más fejezettől kapott előirányzatok felhasználása:

Megnevezés	eFt-ban
– Pedagógiai lapok megjelentetése	500
– Könyvtár és Információtudományi képzés	800
– Teljesítménymutatók összehasonlító vizsgálata	380
– Iskolai értesítők bibliográfiája kézirat elkészítése	1.500
– Iskolatörténeti pályázat	600
– ODR támogatás és Áfa kompenzáció	7.600
– Működési költségvetés támogatása	41.000
Összesen:	52.380

A támogatások felhasználása és elszámolása a szerződésben meghatározott határidők szerint történt, maradvány csak az áthúzódó teljesítési határidőkből adódott .

2.1.2. Személyi juttatás előirányzatának alakulása, átlagilletmény alakulása

A személyi juttatás előirányzata 1062 eFt-tal, a járulékok 399 eFt-tal emelkedett, amely pályázati támogatáshoz és előirányzat maradványhoz kapcsolódott

	2003. eFt-ban	2004. eFt-ban
Rendszeres személyi juttatás teljes munkaidős	151.578	142.009
Rendszeres személyi juttatás részmunkaidős	7.149	8.608
Munkavégzéshez kapcs. juttatás teljes munkaidős	2.873	2.006
Munkavégzéshez kapcs. juttatás részmunkaidős	12	-
Összesen:	161.612	152.623
Átlagos állományi létszám	80	74
Éves átlagilletmény	2.020	2.062
Havi átlagilletmény	168	172

2.1.3. A *dologi kiadások* előirányzatának alakulása az 2.1. pontban látható. Az évközbéli változás elsődleges oka a fenntartó által nyújtott működési támogatás, valamint a dologi jellegű pályázatok és átvett pénzeszközök hatása.

2.1.4. A *felhalmozási kiadásoknak* eredeti előirányzata nem volt, a módosított előirányzat illetve annak teljesítése az év közben elnyert pályázatok és átvett pénzeszközök hatásaként alakult.

Beruházási kiadások:

- Biztonságtechnikai fejlesztések,
 - Számítástechnikai eszköz és szoftver fejlesztések, melyek nagyrészt az IHM-nél történt pályázatokból valósultak meg,
 - Intézményi gépjármű-beszerzés.

A felújítási kiadások a tervezettnél megfelelően alakultak.
Főbb elemei:

- Könyves Kálmán krt. 40. I. em. lépcsőház és előtér felújítása;
- Kapcsolóteremben elektromos szekrény felújítása;
- Gépjármű bejárat felújításának felújítása, elektromos tolókapu kialakítása;
- Udvari kökerítés Villám utcai szakaszának felújítása.

2.2 Bevételek

	Eredeti előirányzat eFt	Módosítás eFt	Módosított előirányzat eFt	Teljesítés eFt
Költségvetési támogatás	276.500	60.580	337.080	337.080
Törvény szerinti bevételek	61.200	12.292	73.492	50.847
Ebből:				
– intézményi működési bevé.	20.000	4.450	24.450	28.203
– intézményi felhalm. bevé.				1.040
– működ. célú p.eszk. átv.	41.200		41.200	13.627
– felhalm. célú p.eszk. átv.		7.842	7.842	7.977
Előir.maradvány elhasználás		2.045	2.045	2.045
Összes bevétel	337.700	74.917	412.617	389.972

Felhalmozási bevétel az intézményi használt gépkocsi eladásából adódott.

2.2.1. Többletbevételek alakulása

2004. évi pénzeszközök átvétele:

	Megnevezés	eFt
NKA	Könyvtári és múzeumi alapfeladatokhoz (dokumentum állomány feldolgozása, szakirodalmi szolgáltatások népszerűsítése, konferencia rendezés, kiadványokhoz támogatás stb.).	4.935
NKÖM	Szakszervezeti vizsgálat, közgyűjteményi modernizáció, digitalizálás, műtárgyvásárlás	3.110
IHM	Informatikai támogatás, Internet hozzáférés bővítése, kulturális kincseink digitalizálása, digitális oktatási segédanyag fejlesztés	11.400
OM	Határon túli magyarok (szlovákiai iskák Scola-Orbis program támogatás)	250
OSZK	Továbbképzés, könyvtárközi kölcsönzés.	622
PERINE	PERINE projekt	1.024
Államháztartáson kívüli forrásból	Műtárgyvásárlási támogatás, szja 1%-os felajánlás	263
	Összesen:	21.604

2.2.2. A bevétel tervezettől való elmaradásának fő oka, hogy az átvett pénzeszközök összege jóval a tervezett alatt maradt.

2.2.3. Behajtási problémák

Vevő kintlevőség:183 eFt, kiadvány értékesítéssel kapcsolatos áthúzódó számlákból képződött, a behajtásra az intézkedések megtörténtek.

2.3. Előirányzat-maradvány

2.3.1. 2003. évi előirányzat-maradvány főbb felhasználási jogcímei:

Előirányzat maradvány 2003	Jogcímek				
	személyi	járadék	dologi	beruh.	összesen
5%-os költségvet. befiz. köt.			150		150
beruházás				94	94
Apáczai kiadvány			1170		1170
NKA Dok.állomány elektronikus feldolgozása	163	37	30		230
Tudós tanárok kézirat elkészítés	318	83			401
Összesen:	481	120	1350	94	2045

2.3.2. 2004. évi előirányzat-maradvány főbb felhasználási jogcímei:

Előirányzat maradvány 2004	Jogcímek				
	személyi	járadék	dologi	beruh.	összesen
5%-os költségvet. befiz. köt.			105		105
OM Iskolatört.	139		100		239
NKÖM ODR-ÁFA			1800		1800
NKA Szakirod.szolg.korszerűsítés	400	100	45		545
NKÖM Szakfelügyeleti vizsg.			700		700
Összesen:	539	100	2750		3389

Kiadási megtakarítások összetétele:

	eFt-ban
Személyi juttatás	9671
Munkaadókat terhelő járulékok	5132
Dologi	7613
Felhalmozás	229
Összesen:	22416

3. *Egyéb*

3.1. Az intézményi vagyon állományváltozásának értékelése:

	2003. év	2004. év	%
Bruttó érték	254.172	266.685	105
Értékesökkenés	93.854	87.380	93
Nettó érték	160.318	179.305	112

Az értékcsökkenésnél mutakozó 7%-os csökkenés oka a Könyves K. krt. 40. sz. épület és telek szétválasztásával kapcsolatos értékcsökkenés rendezésből adódott 2004. évben vagyonghasznosításból származó bevétel nem volt.

- 3.2. Az intézmény vállalkozási tevékenységet *nem* folytatott.
- 3.3. Költségvetésből kiszervezett tevékenység *nem* volt.
- 3.4. Az intézmény gazdasági társaságot, alapítványt *nem* támogatott.
- 3.5. Dolgozói lakásépítést *nem* támogattunk.
- 3.6. Európai Unió program keretében végzett feladat, támogatás *nem* volt.

4. A költségvetési év gazdálkodásának általános értékelése

Az OPKM 2004. évi gazdálkodását alapvetően meghatározta a költségvetési tervezés kor érvényesített 5 %-os támogatáscsökkentési előírás.

A mintegy 14 mFt-os támogatáscsökkentés érzékenyen érintette az intézményt és már az I. negyedév végére – a működési zavarokat elhárítandó – saját hatáskörű intézkedési tervet állítottunk össze. Ez részben az SzMSz-t is érintő, létszámcsoökkentést is magában foglaló szervezeti átalakítást, részben a működési kiadásokat csökkentő racionalizálási intézkedéseket (pl. beszerzések csökkentése, telefonhasználat korlátozások, étkezési hozzájárulás megszüntetése, stb.) tartalmazott.

Mindemellett a viszonylagos működési biztonság érdekében, az érdekképviselettel is egyeztetve, 2004. évben nem volt intézményi bérfejlesztés.

Ezen intézkedésekkel, valamint a fenntartóval együttműködve a II. félévre sikerült az intézményi gazdálkodást stabilizálni, mindeközben olyan feladatokat is megoldva mint a Honvéd utcai könyvraktár egy részének kiköltöztetése.

A Könyves K. krt-i épület használatának költségviselésével kapcsolatban is történt előrelépés, a Nemzeti Múzeummal sikerült megállapodni a területarányos költségmegosztást illetően. Az épület nagyobb részét használó Természettudományi Múzeummal e tárgyban továbbra is rendezetlen a kapcsolat, viszont a 2008. évvel befejeződően tervezett kiköltözés ütemezésében és ehhez kapcsolódóan a szakaszos területátadásban lassan sikerül megegyezni.

Elmondható, hogy a csökkenő költségvetési források következtében az OPKM ezt a kettős teherviselést, – miszerint miközben a Könyves K. krt-i épület részbeni használata mellett viseli annak teljes költségeit, ugyanakkor ezzel párhuzamosan a teljes birtokbavétel csuszása miatt külső helyszíneken kénytelen helyiségeket bérelni – egyre nehezebben képes elviselni.

Budapest, 2004. április 18.

Tisztelettel:

Sallai László
gazdasági főigazgató-helyettes

Balogh Mihály
főigazgató